

Aan
de gemeenteraad

Datum 15 november 2022
Zaaknummer 2022-0182469
Betreft Raadsinformatiebrief over Samenwerking met
Rijkswaterstaat Kaderrichtlijn Water Hel- en Zuilespolder

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Groen-Blauwe Stad
Auteur: Petra de Deugd
E-mail: pe.de.deugd@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Ellen Kelder
Openbaar: Ja

Deadline
15 november 2022

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Rijkswaterstaat (RWS) heeft een opdracht (zie [bijlage 1](#)) om de ecologische doelstellingen te realiseren die voortvloeien uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) voor het waterlichaam Boven en Beneden Merwede, waarvan de Sliedrechtse Biesbosch onderdeel uitmaakt. De waterkwaliteit van deze wateren is slecht. Dordrecht heeft als hoofdstad van de Biesbosch belang bij een goede waterkwaliteit van het Nationaal Park de Biesbosch. Vanuit dit belang is er tot nu toe ambtelijk samengewerkt met RWS.

Medio 2021 zijn de voorkeursvarianten door RWS afgerond en is de transformatie van de Hel- en Zuilespolder naar voren gekomen als maatregel in de voorkeursvariant. In deze variant wordt dit agrarische gebied getransformeerd naar een delta natuurgebied (getijdenlandschap). Hiervoor is een schetsontwerp opgesteld door RWS middels een participatieproces. In dit proces heeft de gemeente op ambtelijk niveau verschillende belangen en wensen ingebracht.

Bij het ontwerp van de maatregelen in het Wantij (zie [bijlage 1](#)) zijn nog geen ambtelijke medewerkers van de gemeente betrokken geweest.

Op 6 september 2022 heeft RWS ons college geïnformeerd over het doorlopen proces en is RWS om aanvullende informatie gevraagd. Graag brengen wij uw raad met deze brief op de hoogte van ons voornemen om (ook bestuurlijk) met RWS te gaan samenwerken.

Wat is de te delen informatie?

Ambtelijke samenwerking

De gemeente heeft vanaf 2020 ambtelijk samengewerkt met RWS om tot een voorkeursvariant voor de Kader Richtlijn Water (KRW) opgave (60,5 ha delta natuur) te komen. In dit participatieproces werden ook Waterschap Hollandse Delta, provincie Zuid-Holland, Stichting Wantij en andere stakeholders uit het gebied betrokken. Na de variantenstudie is er ambtelijk overleg gevoerd om elkaar te informeren, maar ook om mee te denken over een zo optimaal mogelijk

schetsontwerp voor de (toekomstige) Hel- en Zuilespolder. Daarbij heeft de ambtelijke organisatie feedback geleverd op het ontwerp. De voornaamste aanpassingen op grond daarvan zijn (*NB geen limitatieve opsomming*):

- het behoud van een deel van de Hel- en Zuilespolder;
- het behoud van verschillende bosschages en waardevolle groenelementen;
- het gebruiken van de oude sluisen voor doorwatering;
- het behouden van de wandelroutes door het poldergebied heen;
- het behouden van de (onverharde) wandelroute en de fiets-/autoweg over de dijk rondom het gebied;
- het behoud van de boomgaard en een stukje agrarisch polder bij de Zuileshoeve;
- het behoud van het klimbos;
- het begaanbaar maken van de getijdennatuur per kano (evt. alleen met gids omdat het gevaarlijk kan zijn);
- het toegankelijk houden van de Zuileshoeve en de Ecolodge.

College

Op 6 september 2022 heeft RWS de KRW maatregelen in relatie tot de Hel- en Zuilespolder aan het college toegelicht. RWS heeft een presentatie gegeven over het doorlopen proces om te komen tot de voorkeursvariant, waarvan de Hel- en Zuilespolder onderdeel is. Door het college is gevraagd naar de redenen waarom is afgezien van andere locaties om deze KRW maatregelen door te voeren (zie bijlage 1). In deze variant wordt dit agrarische gebied getransformeerd naar een delta natuurgebied. Hiervoor heeft RWS een schetsontwerp opgesteld, dat zij in hun presentatie hebben toegelicht. T.a.v. het schetsontwerp heeft het college eerste aandachtspunten benoemd. Deze aandachtspunten zijn:

- cultuurhistorie (monumenten, bomen, sluis, etc.);
- beheer en onderhoud;
- recreatief aanbod (minimaal) op zelfde niveau houden, ook waar het een voorziening als B&B Zuileshoeve betreft (geen achteruitgang i.v.m. bevolkingsgroei) en toegankelijk voor mindervaliden;
- ruimhartige compensatie voor eventuele planschade voor stakeholders (B&B Zuileshoeve, pachters, bewoners, Biesboschcentrum);
- inpassen van koeien in het ontwerp;
- herstellen KRW areaal bovenstrooms zodat natuur én recreatie daar verbeteren.

Naar aanleiding van het overleg met het college heeft RWS een stand van zaken opgeleverd waarin zij beschrijven wat zij met de punten van de gemeente hebben gedaan en waarin nader is toegelicht wat. In [bijlage 1](#) heeft RWS de stand van zaken van het ontwerpproces opgenomen, met een toelichting van welke belangen en wensen vanuit de gemeente zijn meegenomen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij hebben besloten nauwer bestuurlijk met RWS te gaan samenwerken. Een reden hiervoor is dat hun opdracht vanuit de KRW een substantiële verbetering zal opleveren voor de ecologische waterkwaliteit. Bovendien kunnen we samenwerkend beter onze belangen en wensen ten aanzien van het ontwerp inbrengen. Dit blijkt ook uit het feit dat we al veel belangen en wensen hebben ingebracht om het schetsontwerp aan te passen (zie [bijlage 1](#)). Ook realiseren wij ons dat in deze fase van het proces samenwerken een betere optie is om, als bevoegd gezag en eigenaar van de grond, mederichting te geven aan de ontwikkeling van de Hel- en Zuilespolder. De kans dat transformatie van de Hel- en Zuilespolder naar een deltanatuur gebied (getijdengebied met kreken en eilanden) niet doorgaat is klein, aangezien het de voorkeursvariant van RWS is en zij (wettelijk) verplicht zijn om aan de KRW doelstellingen te voldoen in 2027 en dit ook kunnen afdwingen. Des te groter het belang om nog zo veel als mogelijk mee te sturen.

Voor de samenwerking met RWS willen we deze gewenste procesvoorwaarden meegeven:

- RWS maakt het ontwerp herziening bestemmingsplan, waaraan de gemeente goed meewerkt;
- stakeholders (B&B Zuileshoeve, pachter, Biesboschcentrum) nauwer betrekken: wensen ophalen of deze al dan niet kunnen worden ingepast.

Ten tweede willen we een programma voor De Staart opstellen in het kader van de Omgevingswet, dat begint met een nadere uitwerking van de natuur- en recreatiemogelijkheden op de Staart. Dit gebied staat al als bijzonder onderdeel van de groenstructuur opgenomen in de omgevingsvisie Dordrecht 1.0, en wordt als (ontwikkel)gebied uitgewerkt in de omgevingsvisie Dordrecht 2.0. Samen met de provincie heeft de gemeente het gebied De Staart met haar Biesbosch-natuur opgenomen in het 'Rivier als Getijdspark'. Pijlers van dit Landschapspark zijn: ecologie, woningbouw, recreatie en educatie. Het momentum doet zich nu voor om samen met Rijkswaterstaat, provincie Zuid-Holland, Waterschap Hollandse Delta en Staatsbosbeheer een start met dit programma te maken, en de stakeholders uit het gebied daarbij nauw te betrekken.

Het op te stellen programma moet parallel gaan lopen aan de ontwerpfase van de KRW maatregelen. Deze maatregelen bieden namelijk zowel bedreigingen als kansen voor de recreatie. Met een programma kunnen we breder dan de Hel- en Zuilespolder bekijken hoe we op deze bedreigingen en kansen kunnen inspelen. Bij de bedreigingen gaat het dan om het ondervangen/compenseren van wat er verdwijnt met voorzieningen die extra elders in het gebied kunnen terugkomen. Te denken valt aan het (meer) openstellen van de Otterpolder om te wandelen. Bij de kansen gaat het om het faciliteren/benutten van wat er nieuw komt aan recreatieve voorzieningen. Te denken valt aan nieuw verdienvermogen, bijv. door het kanoën vanuit het Biesboschcentrum (met gidsen) te begeleiden.

Nadat deze beide processen zijn doorlopen, willen we als college komen tot een bestuurlijk standpunt over de KRW maatregelen in de Hel- en Zuilespolder en het Wantij. Voor ons staat voorop dat het 'totaalplaatje' positief moet zijn voor de Dordtenaren, en de Staartenaren in het bijzonder.

Gezien het belang voor de stad en de gewenste samenwerking tussen college en raad kunnen wij ons goed voorstellen dat deze ontwikkelingen aanleiding geven tot een beeldvormende raadscommissie, waarin het ambtenaren van de gemeente en RWS samen aanwezig zijn en horen wat de raad ons mee geeft in dit proces. We hebben hierover contact met de griffie.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Voor de samenwerking met RWS is een projectleider nodig. Voor het opstellen van een gebiedsprogramma voor de Staart (te starten met natuur en recreatie) wordt een bureau ingehuurd. Het budget hiervoor is aanwezig bij de opgave Groenblauwe Stad.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester

Bijlagen

1. Bijlage1 Memo vanuit RWS-Toelichting op KRW maatregelen Hel- en Zuilespolder en Wantij
2. Oplegger voor agendacommissie Hel- en Zuilespolder